

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course : MAIKS
Subject Code : MAIKS-E1204
Subject Name : वेद और श्रीमद्भगवद्गीता
(SWAYAM Course)

Date : 24/02/2026
Time : 11:30am to 01:45pm
Duration : 02.15 Hours
Max. Marks : 70

- પ્રશ્ન-1 'વેદ' શબ્દની વ્યુત્પત્તિ સમજાવી, ચારેય વેદ સંહિતાઓનો પરિચય આપો અને તેને 'અપૌરુષેય' શા માટે કહેવામાં આવે છે તે સ્પષ્ટ કરો. 14
- અથવા
- વેદોનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય શું છે? મનુષ્યના જીવનમાં વેદિક દ્રષ્ટિકોણ કેવી રીતે સુમેળ (Harmony) સાધવામાં મદદરૂપ થાય છે તે વિગતવાર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-2 શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાનો સ્મૃતિ ગ્રંથ તરીકે પરિચય આપો અને "સર્વોપનિષદો ગાવો દોઘ્ધા ગોપાલનન્દનઃ" શ્લોકના આધારે ગીતા અને ઉપનિષદોના સંબંધની ચર્ચા કરો. 14
- અથવા
- ગીતાના ૧૫માં થી ૧૮માં અધ્યાયોના આધારે ભગવાન શ્રીકૃષ્ણએ આપેલા ઉપદેશનો સારાંશ તમારા શબ્દોમાં લખો.
- પ્રશ્ન-3 સામવેદ સંહિતા અને બ્રાહ્મણ ગ્રંથોનું મહત્વ સમજાવો. વેદિક જ્ઞાન પરંપરામાં 'શ્રુતિ' અને 'સ્મૃતિ' વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. 14
- અથવા
- ગીતાના પાંચમા થી દસમા અધ્યાયમાં નિરૂપણ થયેલા મુખ્ય સિદ્ધાંતો વિશે સવિસ્તાર લખો.
- પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) 14
1. અથર્વવેદ અને આરણ્યક ગ્રંથો.
 2. ઉપનિષદોમાં બ્રહ્મ અને આત્માની વિભાવના.
 3. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના પ્રથમ ચાર અધ્યાયોનો ટૂંકમાં પરિચય.
 4. વૈદિક પરંપરામાં મૌખિક પ્રસારણનું મહત્વ.
- પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) 14
1. 'વેદ' શબ્દ કયા ધાતુ પરથી ઉતરી આવ્યો છે?
(a) વિદ્ (b) ગમ્ (c) પઠ્ (d) વદ્
 2. વેદોને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે કારણ કે તે મૌખિક પરંપરા દ્વારા સચવાયેલા છે?
(a) સ્મૃતિ (b) શ્રુતિ (c) પુરાણ (d) ઇતિહાસ
 3. શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતામાં કુલ કેટલા અધ્યાયો છે?
(a) ૧૨ (b) ૨૪ (c) ૧૮ (d) ૧૦
 4. નીચેનામાંથી કયો વેદ સંગીત અને ગાયન સાથે જોડાયેલો છે?
(a) ઋગ્વેદ (b) યજુર્વેદ (c) સામવેદ (d) અથર્વવેદ
 5. 'અપૌરુષેય' એટલે શું?
(a) મનુષ્યો દ્વારા રચાયેલું (b) જે માનવ રચિત નથી (c) જૂના જમાનાનું (d) માત્ર પુરુષો માટેનું
 6. ગીતાના ૧૧મા અધ્યાયમાં અર્જુનને કોના દર્શન થાય છે?
(a) અસુર (b) વિશ્વરૂપ કૃષ્ણ (c) દેવતા (d) યક્ષ
 7. આરણ્યક ગ્રંથો મુખ્યત્વે ક્યાં રચાયેલા અથવા મનન કરાયેલા ગ્રંથો છે?
(a) શહેરમાં (b) વન માં (જંગલ) (c) મંદિરોમાં (d) રાજમહેલમાં
